

ZAVOD REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA VARSTVO NARAVE

Biodiverziteteta in krajina v Alpah

Upravljanje s kulturno krajino alpskega sveta

Sonja Rozman

Bled, 15. 4. 2025

Foto: M. D.

Biodiverziteta in krajina

- Biodiverziteta – pestrost življenja na Zemlji:
 - pestrost vrst
 - pestrost ekosistemov
 - pestrost genov
- Krajina - območje, kot ga zaznavajo ljudje in katerega značilnosti so dosežek delovanja in medsebojnega vplivanja naravnih in človeških dejavnikov (Evropska konvencija o krajini)

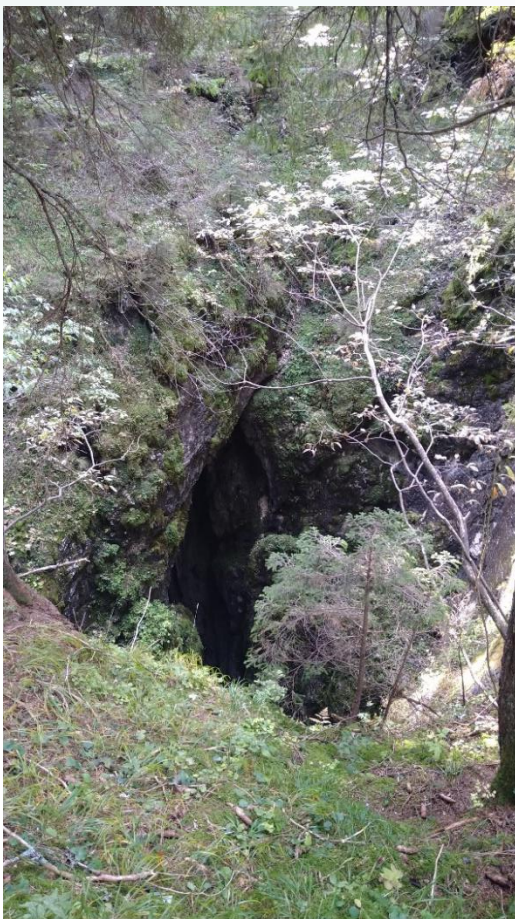
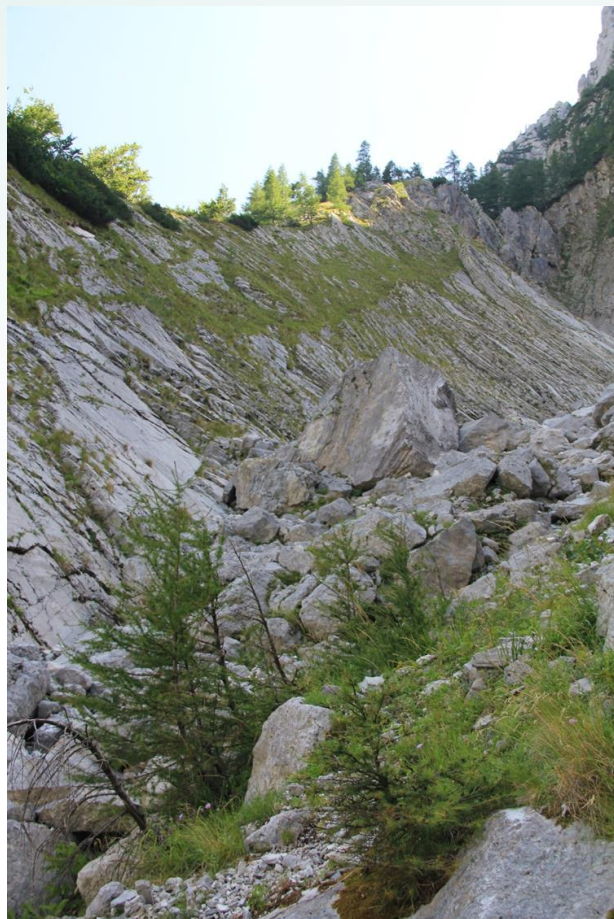
ZAVOD REPUBLIKE SLOVENIJE
ZA VARSTVO NARAVE

Alpska krajina

Biodiverziteteta alpskega sveta – habitatni tipi goličave

Biodiverzitetata alpskega sveta – habitatni tipi travišča

Biodiverziteteta alpskega sveta – habitatni tipi grmišča in resave

Biodiverzitetata alpskega sveta – habitatni tipi gozdovi

Biodiverzitetata alpskega sveta – habitatni tipi celinske vode

Biodiverzitetata alpskega sveta – vrste

Biodiverziteteta alpskega sveta – vrste

Foto: Teo Hrvoje Oršanič

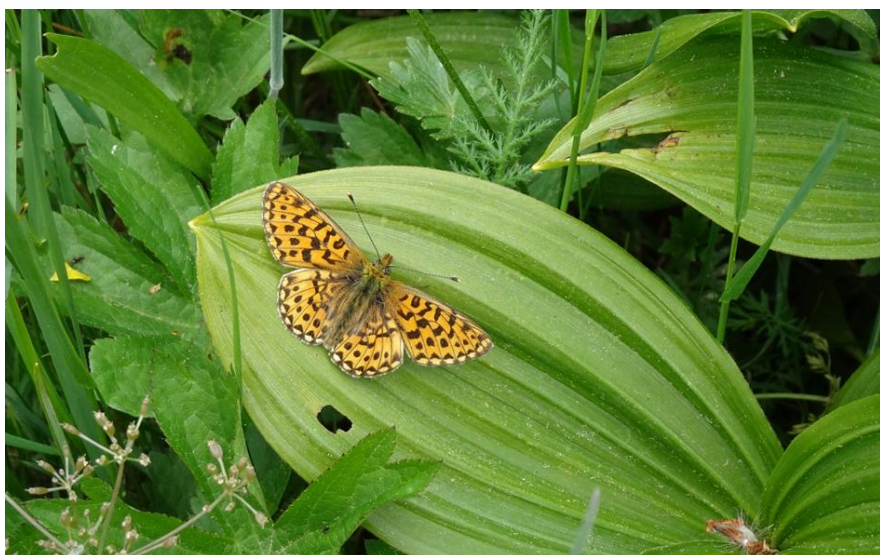

Foto: Matjaž Jež

Spreminjanje alpske krajine

- Močan vpliv človeka
- Dejavnosti:
 - pašništvo
 - poljedelstvo predvsem v dolinah
 - fužinarstvo
 - gozdarstvo
 - turizem
- Ujme – naravni dejavnik

Spreminjanje alpske krajine

- Razvoj dejavnosti
 - intenzifikacija pašništva
 - opuščanje paše in poljedelstva
 - intenzifikacija gozdarstva (gozdne ceste, vlake, tehnologija)
 - opustitev fužinarstva
 - razvoj turizma

Spreminjanje alpske krajine

- Vplivi dejavnosti

- ↑ ↓ • travišča – spreminjanje vrstne sestave
- ↓ ↑ • gozdovi – manj odmrlih dreves
- ↑ • urbanizacija – urbani ekosistemi
- ↓ • mokrišča, reke, potoki – spreminjanje
- goličave – planinstvo, turizem

Stanje „Natura 2000“ habitatnih tipov

- Natura 2000 območja v Alpah – neugodno stanje in trend:
 - Alpske reke in lesnata vegetacija vzdolž njihovih bregov
 - Gorski ekstenzivno gojeni travniki
 - Polnaravna suha travišča in grmiščne faze na karbonatnih tleh

Stanje „Natura 2000“ vrst

- Vrste, katerih populacije v alpskem svetu upadajo:
 - kotorna
 - gozdni jereb
 - belka
 - rjavi srakoper
 - triprsti detel
 - repaljščica
 - divji petelin
 - lorkovičev rjavček
 - močvirski meček

OHRANJANJE KRAJINE ≠ OHRANJANJE BIODIVERZITETE

- Ohranjanje biodiverzitete:
- Pogoji:
 - ohranjanje dovolj velikih viabilnih populacij
 - zagotavljanje povezljivosti
 - razumevanje in spoštovanje
 - sprejemanje nekapitalskih vrednot
- Način:
 - naravi prilagojena raba
 - izbor prednostnih območij za kmetijstvo
 - izbor prednostnih območij za ohranjanje biodiverzitete
 - določitev območij, ki se jih prepusti naravi
- Kriteriji:
 - stanje narave
 - dostopnost
 - interes
 - stroški

Za konec

- Narava se prilagaja, a nekatere vrste s(m)o bolj ranljive.
- Tudi človek je del narave in za svoje dolgoročno preživetje potrebuje visoko biotsko pestrost.
- S spoštovanjem in sprejemanjem naravnih zakonitosti ter vseh vrst lahko dobro živimo. Za to pa je potrebno enakopravno sodelovanje celotne družbe in vseh sektorjev.

